

زلزله؛ تجربه مشترک همه مشهدی‌های تاریخ!

طی تاریخ ۱۲۰۰ ساله شهر مشهد، تقریباً تمام نسل‌ها شاهد وقوع زلزله در این شهر بوده‌اند. در این گزارش، به بررسی تاریخ این پدیده طبیعی در شهر مشهد پرداخته‌ایم



عکس از زمین‌لرزه

نوابیان - خراسان یکی از مناطق زلزله‌خیز ایران است. طبق آمارهای موجود، تقریباً نیمی از مقتولان این حادثه طبیعی در ایران، طی ۴۵ سال گذشته، خراسانی بوده‌اند. با وجود این که تاریخ وقوع بسیاری از این زلزله‌ها در طول تاریخ، به مدد مورخان هر عصر ثبت و ضبط شده است، اما نمی‌توان درباره درجه و شدت زلزله‌های تاریخی خراسان و به تبع آن، شهر مشهد، اطلاعات دقیقی به دست آورد. بافت سنتی و استحکام اندک بناهای قدیمی، باعث می‌شد میزان خسارت، حتی در زلزله‌هایی که امروزه خفیف به نظر می‌رسند، بالا باشد. مورخان، عموماً، به وسعت خسارت‌ها و تعداد تلفات اشاره و بر مبنای آن، زلزله را شدید توصیف کرده‌اند. بنابراین، باید یادآوری کنیم که به هیچ وجه نمی‌توان میزان و قدرت زلزله اخیر مشهد را باز زلزله‌های ۴۰۰ یا ۵۰۰ سال قبل مقایسه کرد. شهرهای اطراف مشهد، از جمله درگز، نیشابور، تربت حیدریه و سرخس، طی ۱۰۰ سال گذشته، شاهد زلزله‌های شدیدی بوده‌اند که پس لرزه‌های برخی از آن‌ها، مشهدی‌ها را هم به وحشت می‌انداخت. طبق برخی روایات تاریخی، یکی از دلایل از رونق افتادن شهر توس و افزایش جمعیت مشهد، افزون بر هجوم وایلغار مغولان، زلزله‌ای مهیب بود که باعث ویرانی شهر باستانی توس شد. در کتاب‌های کهن تاریخی، زلزله‌های متعدد و گاه مخوف و پر خسارتی در خراسان ثبت شده‌اند؛ از جمله این زلزله‌ها می‌توان به زمین لرزه بزرگ نیشابور در دوره سلجوقی اشاره کرد. با این حال، خسارت‌های این زلزله‌ها، در شهر مشهد، چندان شدید نبوده است.

■ گزارش‌ها کافی نیست

با آن که شهر مشهد در منطقه‌ای نسبتاً زلزله‌خیز قرار دارد، اما گزارش‌های تاریخی درباره وقوع زلزله‌های مهیب در این شهر اندک است. شاید علت اصلی این مسئله، مرکزیت شهر توس و نیشابور در این منطقه به جای مشهد، در سده‌های قبل بوده باشد. می‌دانیم که این شهر، در دوره صفویان به اوج رونق رسید و در ایالت خراسان، مرکزیت یافت. بنابراین، تا پیش از این روزهای دوره، عموم وقایعی که در این منطقه روی می‌داد، به نام مراکز پر جمعیت ثبت می‌شد و زلزله‌هایی که مشهد را لرزاند، کمتر در تاریخ ثبت می‌شد.

■ زلزله بزرگ سال ۱۰۵۲ خورشیدی

یکی از معروف‌ترین زلزله‌های ثبت شده در



شهدا و مجروحان، کودکان، زنان و اعضای کادر درمان بیمارستان صحرایی بودند. تهاجم آن روز، به دفعات و در قالب تسلیحات شیمیایی و معمولی ادامه یافت. حجم این تعرض چنان گسترده بود که در ایلام، چهار بار آژیر قرمز به صدا درآمد، شهر کاملاً تعطیل شد و مردم به پناهگاه رفته بودند.

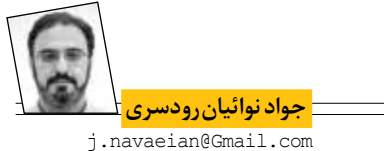
■ این نخستین بار نبود

حمله شیمیایی به سومار، بخشی از پروژه جنون آمیز صدام برای کنترل رزمندگان ایرانی در محور جنوب و غرب بود. یعنی‌ها که نتوانسته بودند از پس نیروهای جان‌بر کف ایران برآیند، حمله هوایی به شهرها را در دستور کار قرار داده بودند؛ جنایت سومار با چنین تصویری به مرحله اجرادرآمد. در پی رقم خوردن این جنایت، دکتر علی اکبر ولایتی، وزیر خارجه دولت وقت ایران، در نامه‌ای شدیدالحن خطاب به دبیرکل سازمان ملل متحد نوشت: «ما یلزم توجه جناب عالی را به این حقیقت جلب نمایم که رژیم جنایتکار عراق یک بار دیگر به استفاده از تسلیحات شیمیایی به مقیاس وسیع علیه جمهوری اسلامی ایران متوسل شده است. این اقدام شنیع و ضد انسانی را که برخلاف کلیه مقررات و کنوانسیون‌های پذیرفته شده بین‌المللی است، تنها رژیم‌های فاشیست با ماهیت توسعه طلبانه مرتکب می‌شوند ... جای تأسف است که گفته شود سازمان‌های بین‌المللی و حتی دولت‌های امضاکننده کنوانسیون‌های ممنوعیت استفاده از این قبیل تسلیحات مرتکب، قویاً به کارگیری این قبیل سلاح‌ها را محکوم نکرده‌اند و به نوبه خود به حکام عراق جهت تکرار نقض پروتکل ۱۹۲۵ ژنو چراغ سبز نشان داده و وجدان جهانیان را به تمسخر گرفتند.» شاید خیلی‌ها ندانند که تهاجم رژیم بعث به سومار در ۱۶ مهر ۱۳۶۶، نخستین حمله شیمیایی به این شهر نبود. سومار پیش از آن حمله و حشیانه، در دی ۱۳۶۵ نیز، هدف حمله شیمیایی قرار گرفت. به این ترتیب، شهری آباد و زیبا، زیر بار هجوم وحشیانه و حملات شیمیایی رژیم بعثی عراق، کمر خم کرد و امروز جمعیت آن، آن قدر کم است که به سومار لقب کم جمعیت‌ترین شهر ایران را داده‌اند. سومار، طبق آمار سال ۱۳۹۵، فقط ۱۸۰ نفر جمعیت داشته است.

کربلای «سومار»

جنایت فراموش شده صدام

روز ۱۶ مهر ماه سال ۱۳۶۶، رژیم بعث عراق، شهر سومار و اطراف آن را هدف حمله شیمیایی قرار داد. در پی این حمله ۱۶۰ نفر از مردم مظلوم این منطقه شهید و ۱۵۰۰ نفر مصدوم شدند، اما این حمله، تنها تنها تهاجم شیمیایی به سومار نبود



جواد نوابیان رودسری

j.navaeian@gmail.com

کردند که او، بعد از آتش بس با ایران، به کویت حمله و ائتلاف جهانی، به فرماندهی آمریکا و در راستای دفاع از منافع نفتی در خاور میانه، به این منطقه لشکر کشی کرد. طبق آخرین آمارها، هنوز در کشور ما بیش از ۶۵ هزار نفر از عوارض حملات شیمیایی رژیم صدام رنج می‌برند و این یک حقیقت تلخ و انکارناپذیر در تاریخ ایران و جهان است.

■ سومار: شهر مرزی غرب

۳۵۰ حمله شیمیایی ارتش بعث، بیشتر در مناطق جنگی صورت گرفت، اما در این بین، شهرها و مناطق مسکونی که هدف تسلیحات شیمیایی قرار گرفتند هم، کم نبودند. زمانی که در صدد یافتن نمونه‌های مشهور در این زمینه بر می‌آییم، معمولاً به اسم مناطقی مانند سردشت یا حلبچه بر می‌خوریم، در حالی که گستره جنایات صدام به همین چند منطقه محدود نمی‌شود. امروز، ۱۶ مهر، سی و ششمین سالروز وقوع یکی از وحشیانه‌ترین حملات رژیم صدام با تسلیحات شیمیایی به یکی از شهرهای مظلوم ایران در نوار غربی کشور

آزمایش‌های اتمی فرانسه در الجزایر

بزرگ‌تر از انفجار هیروشیما



آغاز کرد. به دلیل هرج و مرج داخلی، تسخیر و استعمار کامل الجزایر حدود دهه به طول انجامید. فرانسوی‌ها در کنار پیگیری اهداف امپریالیستی خود، برای مقابله با فرهنگی بومی، دست به اقداماتی مانند سرقت کتاب‌های ادبی، کشتار علمای مسلمان و استفاده از زبان و خط فرانسوی به جای زبان عربی زدند. شکنجه‌های هدفمند برای سرکوب آزادی خواهان و مخالفان نیز، امری عادی

اشکان محمودی - پس از شکست ناپلئون در نبرد واترلو، فرانسه شمال آفریقا را هدف توسعه طلبی‌های استعمارگری خود قرار داد. فرانسوی‌ها با مصرف گندم الجزایر، بدون پرداخت هزینه آن، خشم این کشور آفریقایی را برانگیختند. در سال ۱۸۳۰ فرمانروای الجزایر، سفیر فرانسه را بابت پرداخت هزینه گندم فراخواند و پاریس با این بهانه، لشکر کشی به الجزایر را

تلقی می‌شد، اما این همه ماجرا نبود. بنابراین اعتراف مقامات فرانسوی در دهه ۱۹۶۰، این کشور بیش از ۱۷ مورد آزمایش هسته‌ای در صحرای الجزایر انجام داده است که تنها در یکی از آزمایش‌ها، بمبی با قدرت چهار برابر انفجار هیروشیما در الجزایر آزمایش شد. مزید بر آسیب‌های محیط زیستی، تعداد قربانیان ناشی از تشعشعات رادیواکتیو، ۴۰ هزار نفر برآورد شده است. آمارهای غیررسمی از کشتار ۵/۱۰ تا ۱۰ میلیون نفر در ۱۳۰ سال استعمار فرانسوی‌ها حکایت دارد که حدود یک سوم جمعیت آن روزهای الجزایر را شامل می‌شد. جنایات خونین فرانسوی‌ها به حدی بود که تنها در هشتمین روز از ماه مه سال ۱۹۶۵، ۲۵ هزار الجزایری را به جرم تظاهرات

و طلب استقلال برای کشورشان به گلوله بستند. با این حال، استعمارگران اروپایی تنها به کشتار صرف راضی نبودند و جامعه بیش از ۱۸ هزار الجزایری را با خود به فرانسه بردند! این مجموعه‌ها هم اکنون در موزه مردم شناسی فرانسه نگهداری می‌شود. وحشی‌گری‌های متعدد استعمارگران فرانسوی به بیداری مردمان الجزایر انجامید و «جبهه آزادی بخش میهنی الجزایر» با هدف بیرون راندن استعمارگران، در سال ۱۹۵۴ تأسیس شد. با شروع فعالیت جبهه آزادی بخش، مبارزات نامنظمی در سراسر شمال آفریقا شکل گرفت که پس از هشت سال و با تقدیم بیش از یک میلیون کشته در راه آزادی، به استقلال الجزایر منتهی شد.

مردم، مهمترین نقش را در مدیریت بحران آب دارند.

آگهی تملک اراضی - مرحله دوم

پیرو آگهی مرحله اول مورخ ۱۴۰۲/۰۳/۰۳ روزنامه خراسان و با توجه به ارزیابی بهاء عادلانه اراضی به منظور حفر چاه آب شرب روستای گوهردشت توسط هیات کارشناسان رسمی منتخب دادگستری، بدینوسیله از کلیه مالکین محترم و صاحبان حقوق قانونی پلاک ثبتی ۱ اصلی واقع در بخش ۷ چناران که اراضی آنان در محدوده کروکی قرار دارد دعوت بعمل می‌آورد حداکثر ظرف مهلت «پانزده روز» از تاریخ درج این آگهی با در دست داشتن اصل اسناد مثبته مالکیت به منظور انجام معامله اراضی موضوع کروکی مقابل به اداره املاک شرکت آب و فاضلاب مشهد واقع در مشهد - نبش فلسطین ۲۶ - مراجعه نمایند. بدیهی است در صورت عدم مراجعه مالکین و صاحبان حقوق قانونی، این شرکت ناگزیر از انجام تشریفات تملک وفق ماده ۸ لایحه مارالذکر از طریق مراجع ذیصلاح خواهد بود.

دفتر روابط عمومی و آموزش همگانی شرکت آب و فاضلاب مشهد

از اینکه به رفح بحران آب، کمک می‌کنید، سپاسگزاریم.

((آگهی تملک مرحله اول))

با عنایت به اینکه شرکت آب و فاضلاب مشهد در نظر دارد به منظور حفر یک حلقه چاه آب شرب واقع در روستای گوهردشت، مساحت ۱۰۰۸/۹۷ مترمربع از اراضی روستای مذکور در تقاطع مترو و جاده سیدان از پلاک ثبتی ۱ اصلی بخش ۷ چناران را حسب کروکی مندرج در آگهی تملک نماید، از کلیه مالکین و صاحبان حقوق قانونی اراضی موضوع دعوت بعمل می‌آورد تا در اجرای مادتين ۳ و ۴ لایحه قانونی نحوه خرید و تملک اراضی و املاک برای اجرای برنامه‌های عمومی، عمرانی و نظامی دولت مصوب ۱۳۵۸ جهت توافق پیرامون بهای عادلانه، حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ انتشار این آگهی به اداره املاک شرکت واقع در خیابان فلسطین ۲۶، طبقه اول مراجعه نمایند. بدیهی است در صورت عدم مراجعه، اقدام قانونی لازم از سوی این شرکت به عمل خواهد آمد.

دفتر روابط عمومی و آموزش همگانی شرکت آب و فاضلاب مشهد